

MEHMET ALİ AYBAR'IN TKP'DEKİ GÖREVİ

Aydınlık Gazetesi, 12 Şubat 2018

Yıldırım Koç

TİP Genel Başkanlığına Mehmet Ali Aybar'ın getirilmesiyle, sendikacıların kurduğu bir parti, TKP üyeliği ve hatta yöneticiliği o yıllarda bilinmeyen bir solcu avukata teslim edildi. "M.A.Aybar TİP'e girdikten sonra, Türkiye'deki komünistler partiye girmek gerektiği kararını" verdiler. (Naciye Babalık, *Türkiye Komünist Partisi'nin Sönümlenmesi*, İmge Yay., Ank., 2005,, s.75)

Mehmet Ali Aybar, çeşitli TKP tevkifatlarında açığa çıkmamış bir TKP üyesiydi. "M.A.Aybar'ın (...) TKP üyeliği konusunda çelişkili ifadeler olmakla beraber, R.N.İleri'nin 'Benim hücre sekreterimdi' yolunda bir beyanı vardır." (Naciye Babalık, a.g.k., 2005, s.81)

TİP'te çok önemli görevler üstlenmiş olan Dr.Nihat Sargın ise, TKP Merkez Komite Sekreteri Zeki Baştımar'ın kendisinin yerine hazırladığı ismin Mehmet Ali Aybar olduğunu söylemektedir.

Nihat Sargın'ın ilk kez 9 Aralık 2007 günü açıkladığı bu bilgi, Türkiye sosyalist hareketi tarihinin kavranılabilmesi açısından son derece önemlidir. Nihat Sargın, M.A.Aybar ile ilgili olarak daha önce kimseye anlatmadığı bir olayı da ilk kez bu toplantıda dile getirdi:

AYBAR'IN TKP'DEKİ ÜST DÜZEY GÖREVİ

"Şimdi size iki basit olguyu aktaracağım; bu bilgileri edindikten sonra belki insanlara değil ama, ilgili olaylara bakışınızda değişiklikler olacağını, kafanızda o olayları bir kez daha gözden geçireceğinizi kuvvetle tahmin ve ümit ederim. Bu olguları bilen ve şu anda yaşayan belki bir iki kişi ancak vardır ve ben de, kendim dışında başka bir kimseye onaylatma olanağı bulamayacağım için *TİP'Lİ YILLAR* kitabında açıklıkla yer vermedim.

"Olgulardan ilki 51 tutuklamalarıyla ilgili. Her zaman olduğu gibi o dönemde de iş başındaki birinci kişi kendisinin bunu yapamaz duruma gelmesi halinde yerine bir yedeği önceden seçmiş bulunuyordu. Tutuklamalar sırasında sorulup gösterilen resmi yedek, Parti çalışmalarında seçicinin yani Zeki Baştımar'ın (kod adıyla Yakup Demir'in) altında görevli bir partilidir, bu resmi adla sorgu savuşturulmak istenmiştir. Ortaya çıkmamış olan gerçek ise Aybar'ın, Mehmet Ali Aybar'ın görevli kılınmış olmasıdır."

KOSİGİN'İN AYBAR'A TEKLİFİ

"Sovyetler Birliği Başbakanı Kosigin 1966'nın son günlerinde Ankara'ya gelmişti. Aybar'la da özel olarak görüşmek istediğini belirtmiş. Aybar Sovyetler Birliği Elçiliğine çağrılmıştı. Kendi anlatışına göre Elçilikte, birçok koridordan geçirilerek ulaştığı odada Kosigin'le karşılaşmış ve Kosigin, TİP'i kardeş parti olarak görmek istediklerini belirtmiş; yani Türkiye İşçi Partisi, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Komünist Partisi'nin kardeş partisi olacak.

"Aybar reddetmiş, dışarıya atıfla bir kardeş partinin zaten mevcut olduğunu hatırlatmış. Kosigin o konunun kolayca hallolabileceğini söyleyerek hemen yanıt verilmeden biraz daha düşünülmesini istemiş, ancak Aybar red kararını değiştirmemiş, yanılmıyorsam bugünkü durumun hem parti, hem de Türkiye-Sovyetler Birliği ilişkileri açısından daha yararlı olabileceğini de eklemiş.

"Bunları anlattı Aybar, reddetmişti, ama anlatırken Kosigin'in isteğinden dolayı adeta gurur duyuyor, gururlanıyor gibiydi.

"Anlatmak istediğim iki olgu bunlar. İnanıp inanmamakta serbestsiniz, çünkü başta dediğim üzere size göstereceğim başka bir yazılı belge veya tanışım yok, belki bir gün bunların belgesi de bulunabilir ama benim elimde öyle bir dayanak yok. Ama inanıyorsanız, 1951 tutuklanmasından 1988 TİP-TKP birliğine kadar giden kırka yakın yılı birçok bakımdan kafanızda yeniden değerlendirme ihtiyacı duyacağınıza eminim." (*Nihat Sargın'ın TÛSTAV'da 9.12.2007 günü yaptığı konuşma*, s.13)